

APSTIPRINU

SIA''Bulduru Dārzkopības vidusskola''
Valdes loceklis
..... Rafaels Joffe

2017. gada

Darba aizsardzības instrukcija darbam ar zāles plāvēju, krūmgriezi, trimmeri Nr.20

I VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

1. Strādāt ar zāles plāvēju,krūmgriezi, trimmeri atļauts personām:

- 1.1. no 18 gadu vecuma, kuras ir instruētas darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, elektrodrošībā, kā arī iepazīstinātas ar konkrētajā darba vietā izpildāmo darbu specifiku un konkrētā darba detalizētu aprakstu;
- 1.2. kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- 1.3. kuras ir apmācītas konkrētā darba veikšanai.

2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- 2.1. Traumatisms:
 - 2.1.1. darba aprīkojums;
 - 2.1.2. nogriešanas, sagriešanas un citu smago savainojumu draudi;
 - 2.1.3. darbs pakāpjoties;
 - 2.1.4. mikrotraumas (dzirksteles, skrāpējumi, šķembas, skaidas u.c.);
 - 2.1.5. priekšmetu gāšanās, krišanas un uzkrišanas risks.
- 2.2. Organizatoriskie faktori:
 - 2.2.1. darbinieku apmācības un instruktāžas;
 - 2.2.2. obligātās veselības pārbaudes;
 - 2.2.3. pirmās palīdzības aptieciņa.
- 2.3. Bioloģiskie faktori:
 - 2.3.1. ērcu pārnēsātas slimības, ērcu encefalīts, Laima slimība;
 - 2.3.2. citu insektu kodumi, insektu pārnēsātas slimības;
 - 2.3.3. saskare ar indīgiem dzīvniekiem, indīgu dzīvnieku kodumi (čūskas);

- 2.3.4. dzīvnieku uzbrukumi, suņu kodumi, trakumsērga;
- 2.3.5. grauzēji;
- 2.3.6. latvāņi, saskare ar citu indīgu augu sulu, kas, nonākot uz ādas, rada veselības traucējumus;
- 2.4. Elektriskās strāvas iedarbība:
 - 2.4.1. instalācijas bojājumi;
 - 2.4.2. darba aprīkojums nav zemēts.
- 2.5. Fizikālie darba vides riska faktori:
 - 2.5.1. troksnis (zāles plāvējs, krūmgriezis, trimmeris);
 - 2.5.2. vibrācija (zāles plāvējs, krūmgriezis, trimmeris);
 - 2.5.3. mikroklimats – II²(darbs, kas saistīts ar vidēji lielu vai lielu fizisko piepūli) , aukstajā gada periodā 16-23°C, siltajā gada periodā 16-27°C, gaisa kustības ātrums - 0,1–0,3 m/s, gada aukstajā periodā, 0,1–0,4 m/s, gaisa relatīvais mitrums – 30-70%);
 - 2.5.4. nepiemērots apgaismojums;
 - 2.5.5. darbs āra apstākļos - pazemināta un paaugstināta temperatūra;
 - 2.5.6. iekārtas, kas izstaro siltumu;
- 2.6. Putekļi, ķīmiskās vielas:
 - 2.6.1. organiskas izcelsmes putekļi
- 2.7. Ergonomiskie faktori:
 - 2.7.1. bieža, periodiska, atkārtota noliekšanās;
 - 2.7.2. fiziska pārpūle;
 - 2.7.3. darba pozas, statiskas pozas;
 - 2.7.4. darbs, kas saistīts ar lokālu muskuļu sasprindzinājumu;
- 3. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:**
 - 3.1. apgaismojums (vispārējais un vietējais);
 - 3.2. elektroinstalācijas izolācijas pretestības mērījumi;
 - 3.3. apmācības un informatīvie materiāli-plakāti, drošības zīmes;
 - 3.4. iekārtu zemējums;
 - 3.5. bīstamo darba posteņu/kustošo detaļu norobežošana ar aizsargrežģiem;
 - 3.6. individuālie aizsardzības līdzekļi:
 - 3.6.1. meteoroloģiskajiem apstākļiem atbilstošs apģērbs, aizsargapģērbs (bikses, jaka) .
 - 3.6.2. darba apavi ar purngala daļas aizsardzību un neslīdošu, necaurduramu zoli, aizsargzābaki;
 - 3.6.3. sejas aizsegs;
 - 3.6.4. austiņas, pie aizsargķiveres piestiprināmas austiņas vai akustiskā ķivere;
 - 3.6.5. aizsargķivere;
 - 3.6.6. aizsargcimdi pret mehānisku iedarbību.
- 4. Prasības ugunsdrošībai un sprādzienbīstamībai:**
 - 4.1. **kategoriski aizliegts smēķēt un lietot atklātu uguni** darba vietā;
 - 4.2. smēķēt atļauts tikai tam speciāli iekārtotās vietās, kas apzīmētas ar drošības zīmi „Smēķēšanas vieta”;
 - 4.3. nodrošiniet brīvu pieeju darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem un elektrosadales skapjiem.
- 5. Elektrodrošības prasības:**
 - 5.1. **aizliegts** veikt jebkādu elektroiekārtu un elektroierīču remontu;
 - 5.2. elektrosadales skapjus drīkst atvērt tikai elektriķis;
 - 5.3. elektropadeves traucējumu gadījumā iekārtas nekavējoties jāizslēdz un jāpaziņo par traucējumiem darba devējam;
 - 5.4. **aizliegts** skarties pie atklātiem (neizolētiem) elektrovadiem;
 - 5.5. pamanot atklātus elektrovadus, nekavējoties ziņojiet darba devējam vai elektriķim.

6. Ja konstatēti bojājumi darba aprīkojumam:

- 6.1. bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi, palielināta vibrācija, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) nekavējoties pārtraukt darbu, izslēdzot darba aprīkojumu, ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
 - 6.2. darbu atsākt tikai tad, kad novērsti bojājumi.
7. Ja darbā noticis nelaimes gadījums, avārija vai cita ārkārtas situācija:
- 7.1. nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība **(tālr. 112)** un jāpaziņo darba devējam;
 - 7.2. jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta;
 - 7.3. ārkārtas situācijā nekavējoties ziņot darba devējam par ugunsgrēku vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.
8. **Saskaņā ar Darba aizsardzības likumu, par šīs instrukcijas neievērošanu, darba devējs var piemērot nodarbinātajiem disciplinārsodus par darba aizsardzības normatīvo aktu un citu darba aizsardzības noteikumu pārkāpumiem, kā arī darba devēja prasību neizpildi darba aizsardzības jautājumos.**

II DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS, UZSĀKOT DARBU

9. Uzvilkt un sakārtot darba apģērbu tā, lai tam nebūtu brīvi karājošos daļu.
10. Pārlicināties, vai ir visi nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi un pārbaudīt to tehnisko stāvokli.
11. **Nelietot** bojātus individuālās aizsardzības līdzekļus.
12. Ārā strādāt diennakts gaišajā laikā vai pie ieslēgta apgaismojuma.
13. Apskatīt un sakārtot darba vietu, novākt visu lieko, pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā, pārbaudīt to tehnisko stāvokli.
14. Pārbaudīt un pārlicināties par darba aprīkojuma tehnisko stāvokli.
15. **Aizliegts** uzsākt darbu, ja ir sliktā pašsajūta, nogurums vai arī, ja darba aprīkojums nav tehniskā kārtībā, nepārbaudīts, ziņot par to darba devējam.
16. **Aizliegts** uzsākt darbu alkoholisku, toksisku vai narkotisku vielu reibumā.
17. Darba aprīkojumu iedarbināt, ievērojot instrukciju vai tehniskajā dokumentācijā noteikto secību.

III DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS, VEICOT DARBU

18. Darba laikā jābūt uzmanīgam un netraucēt citus darbiniekus.
19. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots.
20. Ievērot darba aizsardzības instrukciju un lietošanas instrukciju prasības, pildot darba pienākumus tā, lai netiktu apdraudēta sava un apkārtējo veselība un dzīvība, neizraisītu avārijas vai citas bīstamas situācijas.
21. Izmantot drošus darba paņēmienus, strādāt tikai ar darba kārtībā esošām ierīcēm, iekārtām vai instrumentiem.
22. Bīstamā zona ir teritorija ap darba vietu, kura darbu veikšanas laikā jānorobežo drošā attālumā.
23. Ar darbojošos dzinēju krūmgriezi drīkst pārnēsāt tikai piekabinātu plecu siksnām. Dzinējam jādarbojas brīvgaits režīmā un griezējinstrumenti nedrīkst kustēties (rotēt).

24. Krūmgrieža piekabināšanas cilpa (āķis) nedrīkst atrasties zemāk par krūmgrieža smaguma centru. Brīvi uzkabināta krūmgrieža darba mezglam vienmēr jānosveras uz leju (arī ar uzpildītu degvielas tverti).
25. Ja kociņa resgali ierauj starp griezējinstrumentu un aizsargu, jāaptur dzinējs un tad jāatbrīvo griezējinstrumenti, to griežot pretējā virzienā – labais sektors.
26. Nepieļaut nepiederošu personu atrašanos darba zonā, kad darba aprīkojums tiek iedarbināts vai ar to tiek strādāts.
27. Nekad nevalkājiēt šalles, aproces un ko citu, ko var ieraut rotējošajos mehānismos.
28. Nesākt strādāt, kamēr nav iztīrīta darba zona, lai izvairītos no traumām, ko var radīt atkritumi, tukša tara u.c. (piemēram, ar zāles plāvēju sasmalcinot stikla pudeli).
29. Nezāgēt zarus, krūmus tuvu elektriskajiem kabeļiem.
30. Veicot darbu vienmēr jāstāv uz stingra un droša pamata.
31. Nedarbināt krūmgriezi, zāles plāvēju, trimmeri eksplozīvu vai viegli uzliesmojošu materiālu tuvumā vai slēgtā vidē.
32. Trimemri, krūmgriezi pārnēsāt ar izslēgtu motoru, un ar uzliktu rotācijas mehānisma aizsargvāku.
33. Rotējošo mehānismu aizliegts aiztikt, remontēt, kamēr darbojas motors.
34. Piepildīt degvielas bāku tikai tad, ja atrodaties drošā attālumā no karstuma avotiem un kad motors ir izslēgts. **Pildīšanas laikā smēķēt aizliegts.** Nekad neņem nost bākas vāciņu tad, kad darbojas motors. Pirms degvielas pildīšanas, benzīna kannu sakratiet. Pirms degvielas tvertnei noskrūvēt vāku, nolikt darba aprīkojumu uz stabilas, līdzenas, cietas virsmas, lai degviela neizlītu. Ja degviela pildīšanas laikā pārlīst pāri, pirms startēšanas pārceļt darba aprīkojumu (trimemri, krūmgriezi) vismaz 3 metrus tālāk. Degvielas maisījumu sagatavot tikai vienai uzpildīšanas reizei, un neatstāt maisījumu uz ilgu laiku ne degvielas tvertnē, ne kannā.
35. Rokturus vienmēr turiet sausus un tīrus.
36. Pirms startēšanas vienmēr pārbaudīt, vai rotācijas mehānismam priekšā nav kādi šķēršļi.
37. Kad motors ir izslēgts, rotācijas mehānisms nedrīkst griezties.
38. Zāgējot nospriegotu zaru, uzmanīties no atsitiens, lai negūtu ievainojumus, kad koka šķiedras atbrīvojas no sprieguma.
39. Ļoti uzmanīgi griezt pazares vai košumkrūmus, kuri var nobloķēt rotācijas mehānismu, var tikt atsviesti atpakaļ vai izsist Jūs no līdzsvara.
40. Izmantojot darba aprīkojumu, ko darbina benzīns, dīzeļdegviela, elektriskā strāva tuvumā jābūt ugunsdzēsamajam aparātam.
41. Katru darba dienu pārbaudīt mehānismus, vai tie ir droši un darba kārtībā.
42. Izpildot apkopes operācijas, vienmēr sekot ražotāja instrukcijām.
43. Nekad neizmantot bojātus, pielāgotus, nepareizi saremontētus vai samontētus trimemrus, zāles plāvējus, krūmgriežus. Nenoņemt, nebojāt vai neizslēgt drošības ierīces. Lietot tikai tādas detaļas, maināmo aprīkojumu, kādas norādītas ražotāja instrukcijā.
44. Tīrīšanai nekad neizmantot degvielu.
45. Nekad nēstartēt darba aprīkojumu bez uzlikta aizsargvāka.
46. Nekad nelietot netīru smēreļļu. Lietot tikai tādu eļļu, kas norādīta ražotāja instrukcijā.
47. Trimemri, krūmgriezi, zāles plāvēju izmantot tikai to materiālu griešanai, pļaušanai, ko paredzējis ražotājs. Citus materiālus griezt, pļaut aizliegts. Dažādu materiālu vibrācijas un atsitiens atšķiras, un tādējādi drošības noteikumi nevar tikt ievēroti.
48. Neveikt darbu stiprā vējā, sliktos laika apstākļos, sliktas redzamības apstākļos vai ļoti augstā vai zemā temperatūrā. Vienmēr pārbaudīt koka sausos zarus, kas zāgēšanas laikā var nokrist.
49. Veicot apkopi, vienmēr valkāt aizsargcimdus. Neveikt apkopes darbus, pirms motors vēl nav atdzisis.

50. Ja darba aprīkojums vairs nav lietojams, likvidēt to pareizi, nepiesārņojot vidi. Nodot to tuvākajiem dīleriem, kas parūpēsies par pareizu utilizāciju.
51. Strādāt ar tehniskā kārtībā esošu darba aprīkojumu. To izmantot tikai paredzētiem darbiem.
52. **Aizliegts** strādāt bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem – darba apģērba (piemērota metroloģiskiem laika apstākļiem), darba cimdiem, apaviem, aizsargbrillēm vai sejas aizsargmaskas, ķiveres, austiņām.
53. **Aizliegts** lietot cita darbinieka individuālos aizsardzības līdzekļus, izņemot gadījumus, ja tie ir paredzēti kā dežūras IAL un ir nodrošināti ar personīgiem ieliktniem katram lietotājam (piemēram- aizsargcepures ir nodrošinātas ar vienreizējām cepurītēm katrai lietošanas reizei).

Darba aizsardzības prasības, veicot darbu ar zāles plāvēju

54. Veicot asmeņu maiņu, vienmēr izmantojiet oriģinālos asmeņus un skrūves. Pļaušanas un griešanas laikā skrūve var nodilt tikai tad, ja, nomainot asmeņus, tā tiek izmantota atkārtoti. Asmeņi var tikt izmesti ārā un izraisīt smagus ievainojumus.
55. Startēšana:
 - 55.1. Pieturiet ar kreiso roku iekārtas gāzes padeves sviru piespiestu pie roktura.
 - 55.2. Satveriet startera rokturi ar labo roku un ar strauju kustību startera auklu paraujiet strauji un spēcīgi.
 - 55.3. Lai apstādinātu motoru – atlaidiet ar kreiso roku piespiesto gāzes padeves sviru.
 - 55.4. Kad motora aizdedze iedarbojas, nekavējoties atlaidiet gāzes padeves auklu (labā roka).
 - 55.5. Kad motors iedarbojas, ātri padodiet lielāku paātrinājumu gāzei (palielināt apgriezienus).
 - 55.6. Ja motora aizdedze nedarbojas, tad atkārtojiet auklas rāvienu, kamēr motors sāk darboties. Pirms tam 3x uzspiediet uz gumijas pogas (degvielas pumpis).
 - 55.7. Pēc motora iedarbināšanas ļaujiet zāles plāvējam dažas minūtes darboties tukšgaitā.
56. Rokām un kājām jābūt drošā attālumā no rotējošajiem asmeņiem. Nekādā gadījumā nenovietojiet rokas vai kājas uz vai zem korpusa zāles plāvēja darbības laikā.
57. Strādājot ar plāvēja zemšasijas daļu (tīrot, mainot asmeni), vienmēr lietojiet aizsargcimdus
58. Rāmītis ar virsrakstu Brīdinājums informē par ievainojumu gūšanas risku, it īpaši, ja netiek ievērotas sniegtās instrukcijas.
59. Pārbaudiet, vai zālienā nav akmeņu, zaru, darbarīku, rotaļlietu vai citu priekšmetu, kas var sabojāt asmeņus un izraisīt zāles plāvēja apstāšanos.
60. Nekādā gadījumā neceliet vai nepārvietojiet zāles plāvēju, kad tas darbojas. Ceļus un lielākus objektus aplejiet stumjot zāles plāvēju. Pastāv iespēja, ka sīki akmeņi, un tml., saskaroties ar zāles plāvēja asmeni, var izraisīt Jums traumu.
61. Nepieļaujiet, ka zāles plāvēju izmanto personas, kas nepārzina tā darbību.
62. Nekādā gadījumā neizmantojiet zāles plāvēju, ja tā tiešā tuvumā atrodas mazi bērni vai dzīvnieki.
63. Nenovietojiet priekšmetus uz zāles plāvēja.
64. Nepieļaujiet, ka zāles plāvējs tiek izmantots, ja tam ir bojāts asmeņu disks, asmeņi, skrūves, uzgriežņi vai korpusi.
65. Lai iegūtu iespējami labāko rezultātu, zāles plāvēju darbināt galvenokārt sausā laikā. Var pļaut arī lietainā laikā, taču tad plāvējā ātri uzkrājas mitrā zāle un pastāv lielāks slīdēšanas risks stāvās nogāzēs. Risks palielinās mitrā laikā, kad riteņi var slīdēt pa slapjo zāli. Pastāv iespēja - pārslodze motoram.
66. Lai regulētu pļaušanas augstumu:
 - 66.1. atlaidiet gāzes padeves sviru, lai apturētu plāvēju;

66.2. pagrieziet grozāmo sviru pie riteņiem vajadzīgajā pozīcijā - pagrieziet pulksteņrādītāju kustības virzienā, lai palielinātu pļaušanas augstumu un pagrieziet pretēji pulksteņrādītāju kustības virzienam, lai samazinātu pļaušanas augstumu.

Darba aizsardzības prasības darbam ar kombinēto strīmeri, trimmeri (krūmgriezi, zāles apgriezēju)

67. Veikt strīmera apskati, pārbaudīt barošanas sistēmas hermētiskumu, karburatora pievienošanas cilindrisko skrūvju un bultu savienojumu.
68. Pārbaudīt strīmera griezošās daļas, to kustību brīvgaitā.
69. Pieliet benzīna tvertni ar degvielu. Ieliet degvielu atļauts tikai pie nestrādājoša dzinēja. Etilēto benzīnu lietot aizliegts! Aizliegts jaukt un pildīt degvielu atklātas liesmas, dzirksteles tuvumā. Degvielas jaukšanai lietot speciālu šim nolūkam paredzētu tvertni.
70. Uzslaucīt visas degvielas šlakatas pirms iedarbināt motoru.
71. Pirms pļaušanas, zāģēšanas apstaigāt teritoriju savākt visus liekos priekšmetus (akmeņus, zarus).
72. Pārlicināties vai uz strīmera ir visi aizsarg stiprinājumi.
73. Neiedarbināt dzinēju slēgtās un slikti vēdināmās telpās.
74. Aizliegts strādāt ar bojātu strīmeri.
75. Startējot, pieturiet ar kreiso roku iekārtas korpusu stingri pie zemes (ne ar kājas palīdzību!).
76. Satveriet startera rokturi ar labo roku un lēnām izvelciet startera auklu, kamēr jūtat pretestību (startera saķeri) , un tad paraujiet auklu strauji un spēcīgi.
77. Kad motora aizdedze iedarbojas, nekavējoties atvelciet atpakaļ gaisa vārstu un atkātojiet auklas rāvienu, kamēr motors sāk darboties.
78. Kad motors iedarbojas, ātri padodiet lielāku akselerāciju. Līdz ar to droseles starta akselerators izslēgsies.
79. Neizvelciet startera auklu līdz galam un tikpat strauji to nelaidiet vaļā no izvilka stāvokļa. Tādā veidā jūs varat sabojāt iekārtu.
80. Pareizais augstums meža izciršanai - nostādiat nesošo lenci tā, ka mašīnas uzkaramais āķis ir apmēram 10 cm zem gurna. Asmenim jāatrodas vieglā leņķī uz priekšu.
81. Pareizais augstums zāles pļaušanai - uzkaramam āķim ir jākarājas apmēram 20 cm zem gurna, tā, lai asmens atrodas paralēli ar zemi.
82. Uzmaniet, lai aizdedzes sveču galviņa un vadi ir nebojāti. Pastāv elektriskās strāvas risks.
83. Agregāta lietotājam jānodrošina, lai citi cilvēki vai dzīvnieki darba laikā neatrastos pļaušanas vietai tuvāk par 15 metriem. Ja darba vietā strādā vairāki kopā, tad drošības attālumam starp tiem jābūt vismaz divas reizes lielākam par pļaujamo platību, taču ne mazākam par 15 metriem.
84. Pagriežot vai atsvabinot zāģa asmens pieslēgšanas uzgriezni, pastāv iespēja ievainot rokas ar zāģa zobiem. Lietojiet garu atslēgu un drošu attālumu, lai rokas sargā asmens aizsargs.
85. Apskatiet asmeni vai nav radušās plaisas. Jānomaina asmens.
86. Pārbaudiet, vai fiksācijas paplāksnis nav ieplīsis nolietojšanās dēļ, vai cieši piegriezts. Nomainīt to.
87. Pārlicinieties lai aizsargs nebūtu bojāts un ieplaisājis. Nomainiet to.
88. Pārlicinieties lai trimmera galviņa un šlakatu aizsargs nebūtu bojāts un ieplaisājis. Nomainiet to.
89. Nekādā gadījumā nelietojiet pļaušanas agregātu bez asmeņu aizsarga un šlakatu aizsarga.
90. Strādājiet sistemātiski no vienas puses uz otru, pāri izcērtamai platībai.
91. Kad jānovāc nopļautā zāle , apstādiniet motoru un atbrīvojiet agregātu no uzkabes.
92. Zāles griešana ar trimmera galviņu un plastmasas (auklas) nažiem:
 - 92.1. turiet trimmera galvu mazliet virs zemes, sasvērtu. Auklas gals ir tas, kas griež. Lai aukla strādā pati.
 - 92.2. Pārlicinieties, ka jūs varat droši iet un stāvēt. Ievērojiet, vai nav iespējami sprosti un šķēršļi gadījumā, ja jums pēkšņi jāpārvietojas. Esiet uzmanīgi strādājot uz slīpas virsmas.
93. Aizliegts atstāt instrumentus nomestus tādās vietās, kur iespējama uzkāpšana uz tiem un neatstājiet instrumentus bez uzraudzības.
94. Uzturēt kārtībā darba vietu:

- 94.1. darba laikā, iespēju robežās veicot izejvielu, gatavās produkcijas un atlikumu sakārtošanu;
 - 94.2. nodrošināt nepieciešamo apgaismojumu, ventilāciju;
 - 94.3. neturēt darba vietā citus materiālus, izejvielas, taru, kas nav nepieciešamas konkrēta darba veikšanai.
- 95.** Nekavējoties jāpārtrauc darbs, ja notikušas šādas situācijas:
- 95.1. noticis nelaimes gadījums darbā;
 - 95.2. notikusi iekārtas vai aprīkojuma avārija;
 - 95.3. noticis cits ārkārtas gadījums, kas apdraud aprīkojuma drošu darbu vai rada draudus nodarbināto dzīvībai.
- 96.** Darba laikā aizliegts:
- 96.1. veikt citus darbus, kas nav uzdoti;
 - 96.2. veikt darbus, kuros darba ņēmējs nav apmācīts,
 - 96.3. strādāt ar bojātu iekārtu vai aprīkojumu;
 - 96.4. atstāt savu darba vietu un atstāt bez uzraudzības darbojošos iekārtu vai aprīkojumu;
 - 96.5. ļaut uzturēties darba vietā nepiederošam personām;
 - 96.6. atrasties darba vietā alkohola reibumā vai narkotisko (citu apreibinošu) vielu ietekmē.
- 97. Darba higiēnas prasības:**
- 97.1. ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
 - 97.2. mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
 - 97.3. darba vietā neglabāt pārtikas produktus un dzeramo ūdeni.

IV DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS, DARBU BEIDZOT

- 98.** Izslēgt iekārtu vai aprīkojumu, ievērojot instrukciju vai tehniskās dokumentācijas kārtību.
- 99.** Sakārtot darba vietu - instrumentus, palīģierīces un materiālus- nolikt tiem paredzētās vietās.
- 100.** Sakārtot pie darba vietas esošos priekšmetus, izejvielas, gatavo produkciju, iepakojumu, taru.
- 101.** Par tehniskām problēmām ierakstīt tehnisko apkopju žurnālā vai ziņot darba devējam.
- 102.** Bojāto vai remontējamo aprīkojumu vai instrumentus novietot tiem paredzētā vietā.
- 103.** Pārbaudīt vai nav palikuši gruzdoši, kvēlojoši priekšmeti, atkritumi vai materiāli.
- 104.** Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbu, apavus un IAL.
- 105.** Izslēgt darba vietas ventilāciju, apgaismojumu.
- 106.** Pēc darba pabeigšanas, transportējot krūmgriežus, jānomontē griezējinstrumenti vai tiem jāuzliek aizsargapvalki.
- 107.** Glabāt motorzāģi sausā vietā, paceltu virs zemes, ar uzliktu ķēdes aizsargu un tukšu degvielas tvertni.
- 108.** Par visiem bojājumiem un nepilnībām darba procesā un veiktajiem pasākumiem to novēršanai ziņot tiešajam vadītājam.

V DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS

- 109.** Ārkārtas situācijā nekavējoties ziņot darba devējam par nelaimes gadījumu, ugunsgrēku vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.
- 110.** Ja noticis nelaimes gadījums darbā:
- 110.1. nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība (**tālr. 113**) un jāpaziņo darba devējam;
 - 110.2. jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.
- 111.** Ja pēkšņi tiek pārtraukta elektriskās enerģijas padeve, izslēgt visu elektroiekārtu un patērētāju slēdžus, ziņot darba devējam.

- 112.** Elektriskās strāvas trieciena gadījumā:
- 112.1. cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības, atslēdzot strāvu, vai, pielietojot strāvu nevadošus materiālus;
 - 112.2. pārvietot cietušo drošā vietā;
 - 112.3. sniegt cietušajam pirmo palīdzību, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību (**tālr. 113**) un paziņot darba devējam;
- 113.** Ugunsgrēka gadījumā:
- 113.1. izmantot tuvāko ugunsdzēsības aparātu;
 - 113.2. nepieciešamības gadījumā izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (**tālr. 112**), ziņot darba devējam, un censties palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
- 114.** Nekavējoties ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (riska) faktoriem, kas atklāti darba laikā un var apdraudēt darbinieku dzīvību un veselību.

VI PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA

- 115.** Gadījumos, ja nepieciešams sniegt pirmo palīdzību kādam no darbiniekiem, vajag pārtraukt darbu un ziņot par notikušo darba devējam un zvanīt pa tālruni: **113 vai 112.**
- 116. Pirmā palīdzība** ir paša cietušā vai citas personas prasmīga, mērķtiecīga un nekavējoša rīcība notikuma vietā, lai saglabātu cietušā organisma dzīvības funkcijas un novērstu iespējamās sekas līdz ierodas neatliekamā medicīniskā palīdzība.
- 117. Pirms sākat sniegt pirmo palīdzību, pārvariet uztraukumu, saglabājiet mieru, novērtējiet radušos situāciju un atbilstoši rīkojieties.**
- 118.** Pirmām kārtām ir svarīgi pārtraukt dzīvībai bīstamo faktoru iedarbību un nogādāt cietušo (un arī sevi) drošībā!
- 119. Dzīvības uzturēšanas pasākumus sāciet nekavējoši un turpiniet līdz ierodas neatliekamā medicīniskā palīdzība.**
- 120.** Darba devējs uzņēmumā nodrošina pasākumus, kas nepieciešami pirmās palīdzības sniegšanai, bīstamo iekārtu avārijas sekas ierobežošanai vai likvidēšanai, ugunsdzēsšanai, nodarbināto un citu personu evakuēšanai:
- 120.1. nodrošina sazināšanos ar ārējiem dienestiem (neatliekamā medicīniskā palīdzība, ugunsdzēsības un glābšanas darbu dienesti);
 - 120.2. norīko darbiniekus, kuri apmācīti pirmās palīdzības sniegšanā (ar rīkojumu);
 - 120.3. nosaka kārtību, kādā nodrošināma apmācība pirmās palīdzības sniegšanā.

121. Darba devējam darba vietā ir jānodrošina pirmās palīdzības aptieciņa, kurā atrodas pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamie medicīniskie materiāli.

Sastādīja:	Datums:	Paraksts:
SIA „Media Control” darba aizsardzības speciālists Anita Garkalne	14.08.2017.	
Darba aizsardzības instrukcija ir pārskatīta:	Datums:	Paraksts: